

Leszkay András bácsi Moha-meséje

A ruháról

Kilencéves koromban, néhány nappal a tanítás kezdete előtt újabb törpecsalád költözött falunkba. Házuk Törpeháza másik végén állt, napokig senkit sem láttam közülük. De hallottam, hogy van a családban egy velem egyidős fiú is, Narancs a neve, szép ruhákban jár, és már be is írárták a völgybéli falucska iskolájába.

Annak a hétfői napnak a reggelén, amelyen először kellett iskolába mennünk, megpillantottam a falucska főutcáján egy ismeretlen kistörpét. Finom ingblúzt viselt, mint közülünk csak Handabandi vagy Elegántos. Persze ráköszöntem: „Szervusz, Narancs. Mert ugye te vagy az? Én Moha vagyok, osztálytársad.” És nyújtottam feléje a kezem. Ő azonban először is végigszemlélte az öltözetemet, megnézte még a bocskoromat is, csak azután nyújtott kezet, de akkor is lassan, mintegy kelletlenül. Furcsállottam ezt a vizsgálódását, de tüstént el is vontam róla valami a figyelmemet. Egy másodikos parasztfiúcska, a kis Gönczi Andris szaladva igyekezett az iskola felé, a negyedikes Kecskés Jancsi meg elébe tartotta a lábát, elbuktatta. Andris fekete sárpocsolyába hasalt, Jancsi ijedten nézte egy pillanatra, látszott az arcán, hogy ezt nem akarta, sokallja, de aztán szaladni kezdett az iskola felé. Narancs viszont megdöbbenésemre nevetett egy nagyot Andrison. De tüstént torkán is akadt a nevetés, annyira szívszorító volt a kétségbeesés, amellyel Andris a bemocskolt ruháját, kabátkáját nézegette. Odaléptünk hozzá,

és így szoltam: „Menj haza, Andriskám, öltözz át!” Andris könyörögve nézett ránk: „De gyertek velem ti is, mondjátok meg, hogy láttátok, nem én vagyok a hibás.” Narancs sietve válaszolta: „Azt sajnos nem tehetjük meg, kisöreg. Elkésnének az iskolából.” Én azonban akkor már indultam is Andrissal a házuk felé. Vele együtt érkeztem meg az iskolába is, persze elkésve, és türtem a tanító bácsi korholását. Kérdésekor pedig, hogy miért késtünk el, Kecskés Jancsira néztem, aztán így feleltem: „Haszontalanság miatt késtünk el, többször nem történik meg.”

Amikor véget ért az első óra, Narancs felé fordultam, azt hittem, velem akar lenni a tízpercben, hiszen én voltam az egyetlen ismerőse új társai között. Ő azonban elkapta rólam a tekintetét, és odalépett Handabandihoz. Látszott a határozottságán, hogy már óra közben kiszemelte magának. Futólag eszembe jutott, talán azért, mert Handabandi is ingblúzt visel. De még akkor sem tulajdonítottam semmi jelentő-

séget a választásainak, amikor a következő tízpercben Bérci Bercivel, Kiscukorpékkal, Kuntorkával és Elegántossal barátkozott össze. Csak egymással labdázta, tőlünk távolabb, és nem rúgta a labdát egyikük sem, vigyáztak lakktopánkájuk orrára. Narancs azonban lopva többször is felém pillantott. Az utolsó óra után pedig, mialatt tarisznyánkba raktuk könyveinket, irkáinkat, odajött hozzám: „Mondd csak, Moha, miért nem mondtad meg a tanító bácsinak, mit csinált Kecskés Jancsi!? Akkor nem szidott volna meg az elkésésért.” Csodálkoztam, hogy nem tudja azt magától is. „Mert úgy láttam Jancsi arcán, már ott az utcán is bántja, amit cselekedett.” Narancs ámulva nézett rám egy ideig, aztán a vállamra tette a kezét, mint aki valami nagyon fontosat akar mondani: „Hát tudod mit, Moha?” Ekkor azonban, mintha hirtelen eszébe jutott volna valami, hátralépett, és ugyanúgy végigszemlélte, mint reggel. Most már csak annyit mondott zavartan: „Maradj ilyen továbbra is!” Azzal otthagytam. Kökörcsin barátommal mentem haza, s amikor szóba került Narancs, Kökörcsin ezt újságolta: „Jövő vasárnap lesz a születésnapja. Mondta Handabandi, hogy őket meg is hívta. Téged nem hívott meg?” Elgondolkoztam: „Azt hiszem, akart, de meg gondolta valamiért.”

A következő négy napon Narancs már ritkábban pillantgatott felém, és nem is beszélgettünk. Éppen ezért nagyon meglepett, hogy szombaton az első tízpercben odajött hozzám.

zám, és barátságosan beszélgettem velem az egész szünetben. A másodikban megkínált a tízórájából. Velem töltötte a következő tízpercet is. Még Kökörccsinnel is barátságosan beszélgettem, mintegy az én kedvemért. Az utolsó óra után pedig könyvcsomagolás közben megint odajött hozzám, és zavartan mondta: „Ne haragudjál, hogy csak most hívlak meg a születésnapomra. De hát nem tudhattam idáig, hogy összeillünk. Légy szíves, gyere el hozzánk holnap délután. Ugyebár számíthatok a megjelenésedre?” Csodálkozva bólintottam: „Elmegyek... Köszönöm a meghívást.” Még azt is indítványozta, hogy velük menjek haza aznap, vele és barátival. Jöjjön velünk Kökörccsin is. Ezt azonban nem tehettem meg. Lejött ugyanis velünk édesanyám is az iskolához, hogy bevigyen Vácra fényképezéshez. Már várt is, amikor kiléptem az utcára, s miután megindultunk Magyarkút felé, hogy vonatra ülünk, mosolyogva kérdezte tőlem: „No, mit szólnak a fiúk a szép ruhádhoz?” Azt akartam felelni: „Semmit.” De válaszul helyett szótlanul megálltam, és megdöbbenve eszméltem rá, miért lett egyszerre olyan barátságos hozzám Narancs. Aznap ugyanis a fényképezés kedvéért édesanyám kívánságára a barna bársonyruhámot kellett felvennem. Ekkor eszméltem rá arra is, hogy Narancs csupa olyan fiút választott barátjául, aki nagy súlyt vet az öltözködésre meg a divatosságra, és azt is megértettem, tetszett neki, ahogyan az elkéséskor viselkedtem. Már akkor meg akart hívni, és csak az egyszerű ruhák miatt határozott másképp.

Másnap délután nagy csomaggal állítottam be hozzá. Már ott volt mind az öt vendég. A verandán nézegették az ajándékokat. Narancssal együtt. Narancs elégedetten

vizsgálta végig szép búzakék ruhámat, és még elégedettebben a nagy csomagot. De nem sokáig hihette, hogy ajándék van benne, mert átadtam neki egy könyvet: „Ezt születésnapod alkalmából adja neked, akit meghívtál.” Megköszönte és csodálkozott: „De hát akkor... a csomagban mi van?” Mindnyájan kíváncsian várták válaszomat. Szülei is, testvérei is. Mosolyogtam: „Ebben az van, akit meghívtál.” A szobában már díszesen meg volt terítve az uzsonnaasztal. Bekukkantottam: „Hova ülteted a vendéged?” Rámutatott egy székre: „Az a te helyed, ott mellettem.” „No, akkor hagyj

egy kicsit egyedül odabent. Öt perc múlva bejöhetsz, és beszélgethetsz a meghívottal.” Becsuktam magam mögött az ajtót, gyorsan kibontottam a csomagot, és leültettem a székre a csomag tartalmát, a barna bársonyruhámot. Még szalvétát is akasztottam a nyakába, az egyik ujjá végét meg föltettem az asztalra, mintha fogná a kávéskanalat, süteményes villát. Azzal már ugrottam is ki az ablakon, és hazaszaladtam.

Hat óra tájt lassan kinyílt a kertünk ajtaja, és karján a bársonyruhával feljött hozzám a verandára Narancs. Keservesen nevetett: „No, Moha, te alaposan elbántál velem a születésnapom napján. A szüleim rögtön

tudták, mit jelent, hogy csak a ruhádat hagytad ott. Mondták, hogy igazad van, és okulhatok belőle, de én ötig reménykedtem benne egy kicsit, hogy csak valami tréfa, és majd visszajössz. Mondták a fiúk is, hogy talán mégsem tréfa. Néztem a ruhájukat, és egyre jobban bosszantott, ahogyan játszanak meg handabandáznak, és szégyelltem szüleim előtt, hogy ruha szerint választottam barátokat. De nem dobhattam ki őket, le kellett ülni uzsonnázni a ruhád mellé, és akkor már tudtam, hogy nem tréfa. Már ők is tudták, de úgy tettek, mintha jókedvűek volnának, és össze-vissza beszéltek számárságokat. Édesapám oda is súgta nekem, hogy az a ruha ott a széken némán is fontosabbat mond nekem, mint ők mindnyájan hangosan. Amikor pedig édesapám kiment, Kuntorka azt mondta, hogy büntessük meg Mohát: Uzsonnázassuk meg a ruhádat. De mikor Elegáns csakugyan rá akart önteni a ruhára egy csésze csokoládét, elkaptam a kezét, és a csokoládé az ő ruhájára ömlött. Ettől mindnyájan megsértődtek, nagy veszekeedés lett, és elrohantak. De én örültem neki, hogy elrohantak, én meg eljöhöttem hozzád. Kérlek, Moha, gyere most el hozzám vendégnek, a fagyalt-hoz még hozzá se nyúlt senki, azt mi ketten fogjuk megenni, gyere!” Elmosolyodtam: „Majd máskor vendégeskedem nálad, Narancs. Most csak visszakisérlek a kaputokig.” De tiltakozott: „Be is kell jönnöd hozzánk! Azt mondta édesapám, meg akarja köszönni neked, hogy a születésnapom napját újjászületésem napjává tetted. Persze azt is mondta, hogy valóban az lesz-e, tőlem függ.” Ebben azonban annyira biztosak voltunk mindketten, hogy nem is beszélünk róla tovább.